

**Model de
PLA UNITARI INSTITUCIONAL
proposat per:**

ICEs de les Universitats Catalanes

**Moviments de Renovació Pedagògica
de Catalunya**

Aclariments previs

1.- Terminologia

* **Formació inicial.** Quan parlem de formació inicial, ens referim a la formació que habilita per a l'exercici de la docència.

* **Formació permanent.** Quan parlem de formació permanent, ens referim a totes les activitats de formació que es realitzen després de la formació inicial.

Constatem que pot haver-hi molts tipus de formació permanent, segons diverses classificacions.

Exemples:

- Formació que té com a objectiu cobrir les deficiències de la formació inicial.
- Formació que serveix per adequar els professionals als canvis del sistema educatiu, a les innovacions de les Ciències de l'Educació i a la pròpia evolució de la societat.
- Formació que actua a causa de canvis de lloc, d'especialització, etc..., del mestre en actiu.
- Activitats encaminades a realitzar investigacions, aprofundiments o estudis específics o més amplis, sobre temes o àrees concrets.

S'esmenten altres classificacions de la formació permanent, tenint en compte, per exemple, el temps en què es fa aquesta formació, l'edat dels professionals, etc...

* **Formació Institucional.** Quan parlem de formació permanent institucional, ens referim al conjunt d'activitats de formació que impliquen la institució escolar.

Constatem la confusió que pot suposar la utilització d'aquesta terminologia i tal de referir-se a la formació que es fa en horari lectiu o la que organitzen les institucions. S'apunta el fet que la formació institucional, portada fins a les darreres conseqüències, s'ha de realitzar forçosament dintre l'horari lectiu.

Quant als anomenats Plans Unitaris constatem les següents qüestions:

- Dificultat en definir-los
- Una realitat diversa a nivell de cada territori, que s'acosta amb més o menys intensitat a la configuració d'un pla unitari.
- Un funcionament, en la majoria dels casos, que recau sobre l'entesa entre les persones, i no en una certa regulació de la participació i de les funcions de cada institució que hi participa.

Creiem que cal definir les condicions que caracteritzen un pla unitari i, en funció d'aquestes, veure fins a quin punt un pla s'acosta o no als principis proposats.

Condicions que caracteritzen un P.U.I.

Les condicions que caracteritzen un Pla Unitari parteixen de constatar la necessitat que la Formació Permanent del Professorat s'acosti als mestres, tot convertint-los en els seus principals agents. Per aquest motiu creiem del tot necessari anar creant tradicions de mútua col.laboració en les pròpies zones entre les diferents institucions, mestres, ... a partir de les competències que en Formació Permanent té cadascú.

Un Pla Unitari implica sempre un territori geogràfic ben delimitat per criteris funcionals, que pot respondre a una comarca, una subcomarca, una ciutat, un districte de gran ciutat, etc... Aquest territori delimitat en funció d'un PLA UNITARI l'anomenarem habitualment zona del pla.

En cada zona s'ha de crear una comissió coordinadora del Pla, en la qual estan presents institucions i entitats interessades en el tema, algunes de les quals actuen de forma descentralitzada. Aquesta comissió ha d'establir uns criteris bàsics consensuats per tal d'arribar a una coordinació de tots els estaments implicats en el pla.

Aquesta comissió detecta necessitats de Formació Permanent tant des de la pròpia realitat de les escoles com de les prioritats del Departament. Això implica un estudi de la situació de la zona i de les necessitats que en matèria de formació del professorat es plantegen. És a partir d'aquí que cal definir els objectius del Pla de formació a curt i llarg termini per tal d'afavorir el progrés de la dinàmica de treball de les escoles de la zona.

Una vegada la comissió coordinadora ha arribat als acords oportuns respecte a aquests aspectes, cal fer el disseny i la planificació anual de l'actuació sobre la zona.

L'avaluació és un dels elements cabdals del Pla. Cal contemplar tres aspectes diferents en l'avaluació:

Organització General del Pla

A. COMISSIO GENERAL DEL PLA

1.- Introducció

La Comissió general està integrada per representants de totes les institucions vinculades a l'escola que actuen o poden actuar a la zona: Departament d'Ensenyament (Servei de Formació del Professorat, Inspecció de Zona, Servei d'Ensenyament del Català, Centres de Recursos Pedagògics, Equips d'Assessorament Psicopedagògic), Ajuntaments, Instituts de Ciències de l'Educació, Moviments de Mestres, Escoles Universitàries de Formació del Professorat, Escoles de la Zona...

Aquesta Comissió vetllarà per tal de donar coherència a l'actuació de cadascú i del conjunt, i afavorir així la coordinació.

2.- Funcions

- . Estudi de la zona
- . Criteris i objectius
- . Disseny
- . Planificar, mancomunar i distribuir els recursos econòmics
- . Seguiment
- . Avaluació

B. COMISSIO EDUCATIVA

1.- Introducció

Davant la complexitat de l'organització dels plans i a partir de l'elaboració de propostes de la Comissió General, s'ha d'establir un sistema d'organització pràctic que permeti tenir cura dels aspectes infraestructurals.

- L'avaluació formativa i processual de cada activitat, seminari, grup de treball,...
- L'avaluació sobre la incidència que té el Pla a les escoles
- L'avaluació del propi pla

La finalitat de l'avaluació és la de fer progressar el pla.

El pla unitari té un caràcter institucional perquè s'adreça fonamentalment a l'escola com institució, a través dels mestres. El pla s'adreça a totes les escoles interessades de la zona, no per uniformitzar la seva actuació sinó per afavorir el procés de millora dels seus propis projectes educatius.

La participació de les escoles com a entitat és essencial per als plans, no sols amb l'assistència dels mestres als cursos i seminaris sinó en el seguiment, avaluacions, propostes i posant una cura especial que tots els plans tinguin una incidència específica a cada escola.

L'escola ha d'establir un debat als claustres per tal que elaborin propostes per al nou curs, ha de fer arribar les seves necessitats a l'equip coordinador per a millorar aquests plans. La seva participació també és a través d'uns representants en el Seminari coordinador dels plans.

ANNEX 1

Creiem que la responsabilitat del funcionament dels P.U.I. recau en el Departament d'Ensenyament i es per això que demanem del Servei de Formació i Perfeccionament del Professorat de la Direcció General d'Universitats les següents responsabilitats:

- Aprovar el Pla General de Formació del Professorat de Catalunya
- Elaborar els criteris generals i fer la proposta de prioritats
- Coordinar els diversos plans
- Assegurar els recursos, tant humans com materials, per al desenvolupament dels plans tot i establint convenis amb les diferents institucions que garanteixin el desenvolupament dels plans.

Entenem que la participació dels diversos serveis del Departament d'ensenyament ha de comportar:

- La descentralització de l'organització dels plans
- La coordinació necessària dels serveis sectoritzats
- L'assignació de funcions a cada servei en allò que fa referència a la formació permanent del professorat.

c) Concreció de la infraestructura necessària (professors, horaris, aules, etc...) per portar a terme el Pla

d) Concreció dels suports econòmics

Desenvolupament del Pla

- 1.- Presentació i difusió del Programa a les escoles de la zona
- 2.- Formalització de la participació en les activitats
- 3.- Vetllar pel bon desenvolupament del Pla
- 4.- Seguiment i avaluació de les activitats

Avaluació del Pla

- 1.- Estudi de la incidència de les activitats a les escoles
- 2.- Avaluació del propi Pla, a partir de l'avaluació de cada activitat i de la incidència a les escoles, per tal d'elaborar els criteris per determinar els objectius del proper Pla

Barcelona, 18 desembre de 1987

Fases dels Plans Unitaris

Estudi i diagnòstic de la situació de la zona, pel que fa a la Formació Permanent

- 1.- Coneixement de les activitats de formació realitzades anteriorment
- 2.- Coneixement de les necessitats i demandes de formació de les escoles de la zona
- 3.- Coneixement de les línies prioritàries del Departament d'Ensenyament de les Institucions i/o entitats educatives involucrades en el Pla.
- 4.- Anàlisi de les dades obtingudes per tal de fer un diagnòstic del Pla

Disseny del Pla

- 1.- Elaborar els objectius del Pla
- 2.- Transformació de les demandes i necessitats en unes propostes d'activitats de formació concretes que donin l'adequada resposta als objectius del Pla
- 3.- Elaboració i/o estudi d'estratègies per al seguiment i avaluació de les activitats i del Pla en la seva globalitat
- 4.- Contrastar i adequar la proposta d'activitats amb la resposta de les escoles per tal de confeccionar-ne els programes definitius
- 5.- Elaboració del Programa del Pla Unitari, que inclogui:
 - a) Concreció de les activitats
 - b) Concreció de la gestió necessària per dur a terme el Pla, definir-ne l'organisme responsable, així com les funcions i competències de les diverses Institucions i entitats que hi intervenen.

L'objectiu és l'agilització màxima dels tràmits i gestions burocràtiques i la solució immediata dels problemes que es puguin anar plantejant al llarg del curs o bé la derivació a la persona o organisme corresponent. En resum es converteix en una funció delegada de la Comissió general per tal de concretar aspectes determinats.

2.- Funcions

- . Vetllar per tal que s'aconsegueixin els objectius proposats
 - . Concreció del disseny acordat
 - . Coordinació de les diverses parts implicades
 - . Redacció de la memòria i preparació del projecte del curs següent
 - . Executar els diferents aspectes institucionals
 - . Administració de seminaris i cursos (inscripcions, fitxes, pagaments, etc.)
 - . Relació immediata amb les institucions col·laboradores
 - . Relació immediata amb els responsables de cursos i seminaris
 - . Relació amb les escoles i mestres
 - . Solució o derivació dels problemes concrets que vagin sortint
 - . Gestió econòmica
 - . Estadística
- Oferir suport als cursos i seminaris
- . Reculcl, organització i difusió del material general pels cursos i seminaris